

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Glasiló koroških Slovencev

Leto XXVI.

V Celovcu, 19. oktobra 1907.

Štev. 44.

Današnja številka obsega 6 strani.

„Ravnopravnost slovenščine“ pred sodiščem v Celovcu.

V pravdi dveh Slovencev, ki ne znata prav nič nemški in ki sta si vzela vsak svojega slovenskega odvetnika, je okrajno sodišče v Celovcu (sod. tajnik Jantsch) predlog obeh zastopnikov, naj se razpravlja slovensko, zavrnilo in razpravljalo nemško. Svoj sklep utemeljuje tako-le:

„Predlog ni v postavi utemeljen. Ni mogoče sklicevati se na svoj čas izdane jezikovne odredbe, ker so iste izdane le za kazenske, ne pa tudi za civilne zadeve, ne glede na to, da se le-te niso nikdar postavno razglasile, da torej niso obvezne. (§ 4, o. drž. z.)

O jeziku strank in njihju zastopnikov pred sodiščem, obsega določbo § 13 obč. sod. reda z 2. maja 1781 (I. G. S.) zbirke pravosodnih zakonov; te določbe pa člen I. uvodnega zakona k civ. pravd. redu nikakor ni razveljavil, marveč tvori ona še sedaj, kakor se to izrecno poudarja v odsekovem poročilu k temu členu, del onih določb, ki urejajo pravno pravo. § 13. obč. sod. reda določuje le, da se imajo stranke v svojih govorih posluževati jezika, ki je v deželi navaden.

Kaj pa je v deželi navadno?

V deželi navaden je v bistvu jezik, kojega govori v občevarju večje število v deželi rojenih prebivalcev. Pri tako doslovnem (dobesednem) tolmačenju navedenega § 13. prišli bi do zaključka, da se lahko slovenski jezik rabi na pr. na Štajerskem tudi pri sodiških graškega in ljubenskega okoliša.

Da taka razlaga ne more biti pravilna, je pač samo ob sebi umevno; kajti drugače bi se moralo v primorskih rudarsko-pravdnih zadevah pred deželnim sodiščem v Ljubljani razpravljati v italijanskem jeziku. „V deželi navadnim“ (jezik) se v predstojećem slučaju zamore smatrati jezik le tedaj, ako občujejo v tem jeziku deželne samoupravne oblasti, to je koroški deželni zbor in deželni odbor. Ker se pa to ne godi, je na Koroškem v deželi navadnim jezikom smatrati le jezik teh oblastev, to je nemščina. Da prebivajo na Koroškem Slovenci, bolje „Wenden“ ali „Windische“ ne bo nihče tajil, vendar pa se njih jezik razlikuje od pisne slovenščine, kojoj govoriyo slovenski odvetniki.

Slovensko prebivalstvo tudi ne razume tega jezika. Popolnoma brezmiselno je torej razpravljati v jeziku, ki je strankam samim tuj.

Če bi pa hoteli „v deželi navaden“ tolmačiti po analogiji §§ 14 zahodnogalic. sod. reda in 4 ces. pat. z 9. avgusta 1854, od kojih prvi govori o „v deželi pred sodiščem navadnem jeziku“, drugi pa o „pred sodiščem običajnih jezikih“, povedano bi bilo s tem, da se ne more vsak v deželi običajen jezik rabiti kot razpravni jezik, temveč le pri sodišču navadni, to je tisti v deželi običajni jezik, ki se po dosedanji navadi pri dotičnem sodišču rabi kot sodni jezik in kot tak tudi priznava.

Ako je pa navada pri sodišču odločilna, tedaj ta navada ne odločuje samo o tem, ali je kak jezik sploh dopustiti pri sodišču, temveč tudi o tem, v kakem obsegu in pod kakimi pogoji ga je dopustiti.

Slovenski jezik pa od obstanka zahod. gal. sodnega reda in patenta iz leta 1854 ni bil nikdar v navadi pred tukajšnjim okrajnim sodiščem.

Ako so se prigodili posamezni slučaji, da je sodišče ugodilo pritisku strank, so vendar ti slučaji poedini in niso nikdar postala navadna. Ni tukaj na mestu, da bi se razmotrivalo o razlogih, ki so privedli k tem posameznim uslugam; zadosti je, sklicevati se na to, da so bili to pač le iz-

jemni slučaji, in da sodišče ne more še podpirati, da postane nekaj navada, kar doslej ni bilo.

Ne glede na to, pa ni bilo za ugoditev predloga, ki bi ga bilo iskati v primernosti (Zweckmäßigkeit) in v pospešitvi postopka.

Spisi, ki so podlaga tožbe, so vsi nemški, pravdni slučaj vsebuje samo pravno vprašanje, zastopniki so nemščine popolnoma veščí, vrhu tega pa zapisnikar slovenščine nevešč.

Kakor smo zvedeli in kakor je pravzaprav samo ob sebi umevno, sta proti temu sklepu vložila oba slovenska odvetnika pritožbo. Ker stvar še ni pravomočno rešena, se tudi mi za sedaj ne bomo pečali z navedenim sklepom okrajnega sodišča v Celovcu, dasiravno smo prepričani, da je bil storjen v sporazumu s predstojnikoma tako okrajnega, kakor tudi deželnega sodišča v Celovcu. Za danes naj zadostuje, da smo kot skrbni kronisti zabeležili navedeni sklep — brez pripomb!

Vseslovenski trgovski shod.

Trgovsko društvo „Merkur“ v Ljubljani sklicuje shod vseh slovenskih trgovcev za nedeljo 20. t. m. v „Mestnem domu“ ljubljanskem. Biti če to prvi shod, na katerem se zbere slovensko naše trgovstvo, da se spoznava v svojih vrstah, da pregleda svoje stanje po slovenski domovini.

Potreben je tak velik sestanek. Vsi stanovi se dandanes združujejo, ker so v organizaciji močnejši za varstvo ali obrambo svojih interesov. Tudi trgovski stan v Avstriji se organizuje ne le v posameznih deželah, temveč za več pokrajin skupaj in tudi po narodnosti.

Slovenski trgovci so si zadnja leta po raznih krajih osnovali že svoja strokovna društva, tako na Goriškem in Štajerskem, tako v Trstu in v Ljubljani. Slovenska trgovska stvar pa potrebuje še drugačnih vezi in širših temeljev, če se hoče povzpeti do višjih oblik. Naši trgovci in seveda tudi njih sotrudniki se zavedajo, da so slovenski stan in da kot tak imajo svoje posebne naloge glede gmotnega napredka vsega naroda, naloge, ki se dajo najbolje poudarjati in pospeševati zopet le na skupnih velikih trgovskih shodih. Stanovska vzajemnost, slovenska vzajemnost zahtevati odločno, da se začno prirejati vseslovenski trgovski shodi.

Treba je javno izpregovoriti o velikem pomenu trgovine za slovensko narodno gospodarstvo in za ojačitev slovenskega življa, kajti ta pomen se vobče podcenjuje. Treba je torej pregledati sedanje stanje slovenske trgovine, konstatirati, kje so njeni nedostatki, kje ovire potrebnega napredovanja, kje pa so tudi sredstva, da se naš trgovski stan izpopolni, okrepi in pripravi za višje naloge.

Program nameravanega shoda je jako primeren in ne le zanimiv za trgovce same, temveč tudi za širšo javnost, ki ima zmisel za narodnogospodarska vprašanja. Vseslovenski trgovski shod hoče biti tudi pojav, ki naj ne vpliva le na stan in naj ne oživlja samo trgovske zavesti, ampak hoče imeti tudi zdravih praktičnih posledic za naš gospodarski položaj. Če se tudi ne izpolnijo vse nadeje, začetek bo storjen, temelj položen. Vsak, kdor želi za naš narodno-gospodarski napredek dobro, bo torej I. vseslovenski trgovski shod prijazno pozdravljaj in mu želel najboljših uspehov.

Koroške novice.

Za „Učiteljski dom“. (Živeli nasledniki!) Došlo nam je sledeče pismo: „Pošiljam Vam 10 K za „Učiteljski dom“, katere mi je izročil vrli slovenski narodnjak g. Jernej Jagovec p. d. Jagovec v Homeličah. Prosim, da tega krščansko in slovensko mislečega moža v „Miru“ posebej omenite. Ta mož svoje darilo ni prinesel na oltar, da bi ga hvalili, ali vendar je umestno.

N. N.“ Seveda ga radi omenjamo in kličemo: Živeli nasledniki! Če hočemo dobrih učiteljev, moramo se spominjati društva „Učiteljski dom“. In pomisliti moramo, da je ves narod dolžan nekaj storiti za tiste, ki mu bodo pozneje služili. Ako ima oče sina in žrtvuje za njegove študije stotake, sam od tega ne bo imel nič, ves prid bo imelo ljudstvo, in zato je dolžan tudi tisti, ki sam nima sina, da bi ga dal v študije, prispevati svoj del, da morejo študirati drugi.

Celovec. (Notar Karol pl. Riebler umrl.) Dne 14. t. m. umrl je v Celovcu c. k. notar pl. Riebler po dolgotrajni bolezni. Iskal si je bil zadnji čas zdravja v Karlovih varih in drugod, a ni bilo zdravila več za njega. G. Riebler deloval je dalje časa v Dobrlivasi in je ostal tam pri ljudstvu v dobrem spominu. Bil je uradnik starega kopita, popolnoma zmožen slovenščine, zato so ga ljudje tudi od zunaj radi iskali. „Mir“ je rad čital ter ga je tudi mnogo let z naročevanjem podpiral. N. v m. p.!

Hodiše. (Drag dolg.) Nedavno je bilo v hodiški občini nekemu večjemu posestniku prodano posestvo. Ta mož je imel menični dolg pri dr. M. v Celovcu v znesku 200 K. Dr. M. je moral dotičnega tožiti in je dobil prisojenih:

1. Glavnica	K 200—
2. Obresti	„ 13·19
3. Odmerjenih stroškov	„ 173·38
4. V drugo odmerjenih	„ 28·76
Vkup	K 415·33

Tisti je bil dolžan L. A.: dolg . . . K 34·20
Odmerilo se je stroškov „ 41·21
Stroški v drugo „ 30·50

Vkup K 105·91

Imel je še tretji dolg:

1. Znesek	K 26·60
2. Stroški	„ 10·42
3. „ v drugo	„ 24·63
Vkup	K 61·65

Dolga je imel pri treh upnikih . . . K 270·80
Plačal pa je „ 582—

To dejstvo priča, da so v tožbenem redu nedostatki, ki to postopanje tako podražujejo, da je za kmeta pogubno.

Borovlje. (Izprijeni delavci.) Meseca majnika delala sta pri zidarskem mojstru Košat-u v Borovljah tudi delavca Hanžel in Kotnik. Blago sta jemala ta dva poštenjakoviča pri trgovcu Strniša. Napravila sta 59 K dolga in jo popihala potem naprej. Ob enem sta jemala blago pri branjevcu Lanter-ju. Tudi tukaj sta napravila 30 K dolga. Kotnik je po tožbi pripravljen plačati svoj del, obsojen je bil na 14 dni, Hanžel pa na dva meseca. Tak je velik del tistih delavcev, ki jih stavbeni podjetniki jemljejo v delo. Nepošteni skušajo, kako bi mogli opehariti delodajalca, trgovce, tovariše, sploh kogarkoli. Pa tudi ni nobenega reda v stavbenih obrtih: ljudje se najemajo in odslavljajo tjavendan. Koliko trgovcev se tako uniči po krivdi nepoštenih odjemalcev, in ti odjemalci ne bodo boljši, če pridejo par mesecev v zapor.

Podljubelj. (Novi pek.) Do zdaj nas je pet borovskih pekov zalagala s svojim več ali manj dobrim kruhom, od zdaj pa bomo poskusili sami to velevažno delo. G. Ibounik je postavil namreč pri p. d. Merlinu novo pekarijo, kjer bo nekdanji humberški Singer na novo poskusil svojo srečo. Najemnine bo plačal prvo leto 700 K, potem pa 200 K več. Moral se bo že pridno gibati, da bo plaval od zgoraj, samo na to ga že zdaj opozarjamo, da bo moral malo boljši in lepši kruh peči, kot ga je pekel pri mostu. Za lepo plačilo zahtevamo tudi lepo blago.

Velikovec. „Mir“ je že poročal o smrti g. okrajnega glavarja dr. Viljema Klebel-a. Omeniti moram še, da je pokojni glavar svojo rad tri mesece trajajočo hudo bolezen zelo potrpežljivo

Naročujte edini koroški slovenski list »Mir«!

prenašal in je sv. zakramente za umirajoče zelo ginljivo prejel. Dosegel je samo starost 48 let in zapusti tri nedorastle otroke, katerim je bil jako skrbni oče. Njegov pogreb je bil sijajen. Udeležili so se ga kot zastopniki deželne vlade dvorna svetnika baron Mylius in dr. Chiari, deželne vlade svetnika pl. Mayerhofer in Grabmayer, okrajna glavarja baron Myrbach in Benz, major Schrotz od 7. polka z dvema častnikoma, prošt Einspieler in več duhovnikov, obilo učiteljstva, štirinajst županov, mnogo odlične gospode, velikovsko pevsko društvo, katero je zapelo krasno žalostinko, požarna bramba velikovska, veteranci iz Velikovca in Dobrlevasi, otroci mestnih šol, otroci „Narodne šole“ s šolskimi sestrami in mnogo občinstva. Došlo je mnogo sožalnih brzojavov in nebroj krasnih vencev. Naj blagi pokojnik v miru počiva!

Velikovec. (Društvo „Lipa“.) Zadnje nedeljo je priredila „Lipa“ svojo osmo mesečno zborovanje. Udeležba je bila bolj pičila, ker je večina udov šla na božjo pot v Dolino. Predaval je društveni podpredsednik o suženjstvu pri Rimljanih. Nato so nastopili žvabeški igralci in predstavljali igri „Kmet in fotograf“ in „Muteč v gostilni“. Igrali so tako izborno, da smeha ni bilo ne konca ne kraja. Priserčna jim hvala! Društvene pevke pa so nam prav lepo zapele. Tako se je s koristnim združilo tudi prijetno. Ob enem je „Lipa“ obhajala tudi svojo obletnico, kar se je vsadila. Med tem smo imeli 2 občna zbora in 8 mesečnih zborovanj s 13 govori. Pristopilo je 133, izstopilo 14 članov, tako, da društvo šteje 119 udov; premoženja pa ima 230 K. Omeniti se še mora, da je med celim zborovanjem velikovska nadebudna (?) mladina razbijala po oknih zborovalnice. Tak je sad naših šol. Pošteni Velikovčani se takih razgrajalcev gotovo sramujejo. Prihodnje zborovanje bo dne 10. novembra.

Dobrlavas. (Semenj.) Navadni letni semenj na pondeljek pred sv. Lukom, se je vršil letos še precej živo. Bilo je prignanih 4 pare volov, 8 juncev, 12 junic, 80 krav, 250 ovac in veliko svinj. Cena pa je živi teži pri volih 60 do 74 K, pri kravah 58 do 66, pri pitanih svinjah mrtvi teži K 1:24 do 1:28. Ovce pa različno po velikosti od 24 do 44 K. Želeti bi bilo, da bi prišlo več kupcev.

Dobrlavas. (Coprnice.) Neki posestnik v Žitarivasi napravil je dne 8. okt. ovadbo zoper neko ciganko. Le-ta je prišla k Mlinarju dne 29. sept. in zopet 4. okt. in je pravila gospodinj, da je vsa hiša očarana, ter da ne bo več sreče na domu. Da se nesreča odvrne, naj ji da Mlinarica 86 K in svojo ženitovanjsko obleko. Kmetica ji je te stvari res dala. Od tega dne coprnice ni bilo več videti. Ali se je sreča vrnila k hiši, ne vemo, pač pa se bodo sosedje lahkovernosti Mlinarjeve gospodinjne smejali.

Pliberk. (Pijanost in nje sadovi.) Za Libeličem pri Pliberku stanuje pijanec F. I. Dne 2. junija se je sprl s svojim sosedom Rokom. Rok je zbežal, I. pa je vzel sekiro in ga je udaril ter tako ranil, da Rok tri tedne ni mogel delati. I. se zdaj izgovarja, da je bil takrat pijan, kakor vsak hudodelec, ki se poprej malo napije, vedoč, da bo potem obsodba manj huda. Stvar je prišla pred deželno sodnijo, ki je I. obsodila dne 10. oktobra na 6 mesecev ječe in 145 K, ki jih mora plačati sosedu. Taki so sadovi alkohola; torej napovemo boj strupenemu žganju!

Sv. Križ nad Spodnjim Dravbergom. (Huda ura. — Razno.) Strašno hudo uro smo v tukajšnjem okraju imeli v nedeljo 6. oktobra. Od 1/2 4. ure zjutraj do sedmih je bliskalo in treskalo venomer. Hudourniki so zelo hitro narastli, zelo poškodovali razna pota in nanесли mnogo šute na njive in travnike. Tudi Drava je zelo narastla in prinesla mnogo lesovja, da so morali brodovi za nekaj dni ustavititi vožnjo. — Letina je vobče dobra, samo sadja ni nikjer. Zaradi tega bo kmetovalcem zelo primanjkovalo sadjevca; vino pa, ki bi moralo v tem slučaju tudi za posle pomagati, pa so nam „ljubeznivi“ koroški deželni očetje z nezaslišanim davkom „primerno“ podražili! Res škandal! — Naša prijazna romarska cerkev dobi prihodnje leto nov kinč, namreč nove orglje, katere izdeluje naš domači spretni mojster, g. Janez Kuhar v Zakamnu pri Celovcu. — Gostilno v „Narodnem domu“ v Spodnjem Dravbergu prevzame s 1. nov. t. l. znani naš rojak, g. Pr. Walter, sedaj v Globasnici.

Podkloster. (Utonil.) G. Janešek, oskrbnik v Čačah, je bil v torek v Podklostru v veseli družbi. V sredo zjutraj so ga našli mrtvega v Zilici. Nagle in nepredvidene smrti varuj nas, Gospod!

Iz Ukev. Brali smo v zadnji številki „Mira“, da so se poslanci v deželnem zboru potegnili za servitutne pravice. Skrajni čas je že, da se enkrat tudi ta stvar od postavodajnih korporacij

razmotriva. Zelo čuden se nam pa vidi nastop c. k. deželnega predsednika Heina, ki je ugovarjal trditvi poslanca Weiße, da oblasti brezobzirno postopajo. Da je Weißeova trditev popolnoma resnična, naj dokaže sledeči slučaj. Gospodarji pašnikov ukovske soseske so sklenili, da se vzame leta 1906 več goved na planinsko pašo. Izvršitev sklepa se je naložilo soseskinemu odboru, in ta je izročil najemanje goved Jakob Koleriču in Boštjan Errathu. Errath je najel v Naborjetu 17 goved in je določil gospodarjem mesto na soseskini planini, kamor naj goveda priženejo. Ker je pa bilo takrat, ko so Naborječani njih goveda na pašo gnali, slabo vreme, so le-ti pustili goveda na pašniku, ki pripada c. k. cerkvenemu zakladu, in sicer na parceli 740, kat. obč. Ukve, kjer so se že ukovska goveda pasla. To se je zdelo ukovskemu županu preveč in je kot zastopnik servitutnih pravic za občino Ukve ovadil Erratha in Koleriča okrajnemu glavarstvu v Beljaku zavoljo prestopka gozdne postave. Okrajno glavarstvo je nato obsodilo Koleriča na 10 in Erratha na 20 K globe in oba skupaj na 12 K 30 vin. odškodnine, in sicer ne kot zastopnika soseske, ampak kot zasebnika. Zelo zanimivo je bilo postopanje c. k. oblasti v tem slučaju. Okrajno glavarstvo v Beljaku je dognalo, da sta Errath in Kolerič 41 goved na parceli 740 pasla; v resnici je pa Errath samo 17 goved na pašo vzel, druga goveda so Naborječani deloma sami, deloma pa po naročilu Jakoba Janaha na parceli 740 pastirju oddali. 19 posestnikov iz Naborjeta je potrdilo, da Errath in Kolerič nista najela zase od njih goved, ampak za sosesko, tudi so ti gospodarji potrdili, da so iz lastne volje oddali pastirju goveda na parceli 740 in da imajo oni do tega pravico, kajti že odkar ljudje pomnijo, so Naborječani na tej parceli v ukovski občini proti odškodnini Ukljanov živino pasli in pastirju oddajali. Potemtakem bi morala politična oblast kaznovati 19 posestnikov iz Naborjeta, ne pa Erratha in Koleriča, kajti ti so črno na belo pripoznali, da so oni sami in ne Errath in Kolerič gozdno postavo prestopili, ako se je že v njihovem dejanju proti postavi delalo. Errath in Kolerič sta prijavila proti kazenski razsodbi okrajnega glavarstva v 24 urah priziv na deželno vlado in sta prosila, da okrajno glavarstvo v Beljaku kazenski akt pošlje okrajnemu glavarstvu v Celovec v upogled njih odvetnika. Okrajno glavarstvo v Beljaku tega ni storilo, nato sta morala Errath in Kolerič v treh dneh sama pritožbo na deželno vlado vložiti, in sicer tako, kakor jim je bilo brez zastopnika mogoče. V pritožbi sta omenila, da jim je okrajno glavarstvo v Beljaku upogled v kazenski akt zabranilo in da jim zavoljo tega ni mogoče nadaljnjih dokazov navajati. Deželna vlada je razsodbo okrajnega glavarstva potrdila in s tem Ukljanom neomejeno pravico (pasti od soseske najeto živino na erarični zemlji), katero so od pamtveka kot servitut izkoriščali — kratila. Nato sta se Kolerič in Errath pritožila med drugim tudi proti nepravilnem ravnanju okrajnega glavarstva na ministrstva za poljedelstvo in notranje zadeve, in sta omenila v pritožbi zgoraj navedena fakta. Ministrstvo notranjih zadev je pritožbo kot nedostojno zavrnilo, poljedelsko ministrstvo je pa v zadevi odškodnine razsodbo potrdilo. Naše slovenske državne poslance pa prosimo, da storijo primerne korake, da se zgoraj omenjeni slučaj preiskuje, da se naša servitutna pravica brani, in da se naši soseski skozi zgoraj omenjeno razsodbo prizadeta škoda povrne. Tudi bi bilo primerno, da vlada ukrene, da se političnim oblastim naroči v takih slučajih rok priziva ne določevati le na 3 ali 4 dni.

Breže. (Strgani vlak.) Od Brež vozi železnica precej strmo na Štajersko. Dne 13. okt. vozil je ponočni vlak št. 978 od postaje Neumarkt proti Št. Lambertu. Medtem se je vlak v sredi strgal, sprednji del s svojim strojem peljal se je naprej, drugi del s strojem, ki ga je tiščal, je pa počasi sopihal za njim. Preden je prišel v Št. Lambert, bil je prvi del od nekega čuvaja ustavljen. Zdej je pa pridrdral drugi, ter se je zaletel tako močno v prvega, da je vrgel nekaj vozov iz tira in jih močno poškodoval.

Društveno gibanje.

„Slov. kršč.-soc. zveza za Koroško“ ima svoj ustanovni občni zbor v Celovcu v nedeljo, dne 20. oktobra t. l. (na semanju nedeljo). Vrši se ob 7. uri zvečer v „rokodelskem domu“ (Neue Weltgasse št. 22). Zastopniki naših koroških izobraževalnih društev in posamezniki, ki se zanimajo za stvar: dobrodošli!

Opomba. Želimo, da bi bilo vsako naših društev zastopano. Zato smo izbrali nalašč to

nedeljo, ker na ta dan, kot predan semnja, pride že itak mnogokdo iz dežele po opravkih v Celovec.

Slovensko katehetsko društvo za Koroško ima v sredo 23. t. m. svoj sestanek v Št. Jakobu v Rožu v „Narodnem domu“ ob 2. uri popoldne. Ude in goste vljudno vabi k udeležbi predsednik.

Podporno društvo za Koroške slovenske dijake ima svoj občni zbor dne 23. vinotoka 1907 v Celovcu v dvorani pri „Zlatem studencu.“ Odbor.

Celovec. Slovensko krščansko-socialno delavsko društvo ima svoje redno mesečno zborovanje v nedeljo, dne 20. oktobra, ne v soboto kakor je bilo že naznanjeno (se preloži zaradi sejma), ob 8. uri zvečer, v prostorih gostilne pri „Zlatem studencu“, Lidmanskega ulica. K obilni udeležbi vabi odbor.

Iz sosednih dežel se poroča o ustanovitvi raznih „kmetskih zvez“. Tudi na Koroškem se je izdala ta parola, seveda nekoliko v drugi obliki. Ustanoviti se hoče „kmetskih društev“ s političnim namenom. Občni zbor kat. političnega in gospodarskega društva se bo moral tudi s tem vprašanjem baviti. Volilna reforma bo razdraževala naše posle, od dne do dne bo nasprotje med njimi in gospodarji bolj čutno. V tem položaju sili neki naravni tok gospodarje, da se družijo; a pri tem se javi neki velevažen pomislek: Združevanje kmetov bo povzročilo tudi združevanje hlapcev volilcev, in ta društva utegnejo zaiti v tabor socialne demokracije. Pri ti priložnosti bo treba dobro preudariti, kaj čas od nas terja. Naravni tok se ne da zadržavati, a ne sme se ga pustiti na polje, kjer raste žito, zajeziti ga je včasih treba in speljati tako, da ni škode. Na vsak način se mora skrbeti, da se bo razmerje med kmeti in posli zboljšalo. To je pa le mogoče, če so kmetje s svojimi ljudmi vkup v enem društvu.

Zabavni večer je priredilo tamburaško društvo dne 15. t. m. zvečer pri Otiču, gostilna pri „Zlatem studencu“, k slovesu svojim udom Tevžeju Rezmanu in Francu Zaveršniku. Želimo jima srečo v vojaškem stanu z nado, da tudi zanaprej ostaneta verna sinova majke Slave.

Radiše. „Kat. slovensko izobraževalno društvo na Radišah“ priredi svoje mesečno zborovanje v nedeljo, dne 20. t. m., ob 3. uri popoldne. Na sporedu sta dva zanimiva govora. — K obilni udeležbi udov in neudov vljudno vabi odbor.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Kotmarovas in okolico priredi v nedeljo dne 27. oktobra 1907, ob 3. uri popoldne, svoj shod v Kramarjevi gostilni v Hodišah po sledečem sporedu: 1. Nagovor predsednika. 2. Sprejem in vpisovanje udov. 3. Razni govori in nasveti. Po zborovanju prosta zabava s petjem. K obilni udeležbi vabi vse ude ter zavedne Slovence in Slovenke odbor.

Podljubelj. § 2 zborovanje „Društva kovinarjev“ je bilo zadnje nedeljo malo da ne od vseh članov obiskano. Govorila sta predsednik g. Pavel Čemer in domači provizor. Prvi je govoril o delavskih razmerah po drugih državah, slednji pa o starostni zavarovalnici. Sklenjena resolucija se je poslala državnemu poslancu g. Grafenauerju.

Podsinnjavas. Kršč. soc. pevsko in delavsko društvo priredi dne 27. t. m., ob 4. uri popoldne, pri Gašparju mesečno zborovanje. Na dnevnem redu je razprava: „Kmet in politika“. Ker ima društvo namen skrbeti tudi za izobražbo kmetov, se bo zdaj kakor tudi večkrat pozneje razpravljalo kmetsko vprašanje. K najobilnejši udeležbi vabi odbor.

Št. Lips. Dne 13. t. m. se je ustanovilo čisto na tihem slov. kat. izobraževalno društvo. Nima sicer veliko članov, ali kar jih je, tisti vedo, da se gre za dobro in resno stvar. Hvala jim, le tako naprej!

Izobraževalno društvo v Globasnici napravi v nedeljo, dne 27. t. m., ob 2 1/2 uri popoldne zborovanje. Na sporedu je več zanimivih govorov in zanimiva igra: „Raztresenec“. Med igro in po igri svirajo tamburaši in poje „Gorotan“. Odbor.

Vovbre. Kršč. soc. ljudsko društvo za Vovbre, Št. Štefan in okolico priredi dne 27. oktobra 1907, popoldne ob 1/2 3. uri, na Djekšah svoje mesečno zborovanje s poučnim predavanjem in petjem. K obilni udeležbi vabi odbor.

Prevalje. V nedeljo dne 20. oktobra, popoldne po blagoslovu, priredi naše katoliško delavsko društvo v društvenih prostorih svoj mesečni shod. Govorilo se bo o strokovnih društvih. Pride tudi govornik iz Velikovca. Sosedna društva kakor prijatelji našega društva od blizu in daleč so prisrčno povabljeni! Odbor.

Deželni zbor.

11. seja dne 26. septembra. Poročila in predlogi deželnega odbora v zadevi prispevka iz deželnega zaklada in Štrucmanove ustanove za izsušenja močvirja pri Goričah; uravnave potoka pri Harbachu in Vovbrah; popravkov potov pri Rublandu in uravnave službe dež. cestarjev se dostavijo odsekom. Deželni zbor dovoli na predlog finančnega odseka v zadevi prošnje nemškega planinskega društva za uravnave ceste pri Sv. Krvi 10.000 K; v zadevi stalne nastave potovalnega učitelja Šumy-ja na zimski šoli v Velikovu 2460 K 80 vin. in za dobo vsakih štirih let 200 K. Predlog v zadevi sestave zdravstvenega okraja za občine Polje, Afric in Radentein se dostavi deželnemu odboru v nadaljno obravnavo.

12. seja dne 27. septembra. Določnim odsekom se dostavijo: Predlogi in poročila deželnega odbora v zadevi preuredbe pravil deželnega zavoda za slepce; v zadevi prispevka za vzdrževanje potov v občini Št. Janž na Mostiču, v zadevi uravnave potoka občine Kolbnic.

Deželni zbor vzame na znanje pobiranje zvišanih doklad občin Podljubelj in Stokenboj in dovoli občinam Podgoričica, Trdnava, Št. Jurij na Jezeru, Gospa sveta, Celovec, Žrelec in Beljak za leto 1906 3450 K 79 vin. kot prispevek za vojaška stanovanja pri vojaških vajah. Predlog političnega odseka v zadevi volilne pravice poštarjev, se dostavi deželnemu odboru v nadaljno poročilo. Sprejme se račun za leta 1905 in 1906. Dovolj se občini Sv. Kri za vzdrževanje poti čez Ture 200 K. Zavrne se predlog političnega odseka v zadevi pobiranja pašnine v občini Bela.

Poslanec Hofer predlaga, da bi država prevzela plačilo prispevkov, katere imajo deležniki za uravnave Drave plačati.

13. seja dne 1. oktobra. Deželni zbor vzame na znanje poročilo deželnega odbora o pobiranju prispevkov za večjo porabo deželnih cest; o izsušenju močvirja pri Tinjah do l. 1906 in o popravku ceste skozi Gitschtal. Poročilo političnega odseka o reviziji občin in poročilo stavbnega odseka v zadevi odklonitve prošnje občine Št. Pavel za 4000 K za popravko občinske siromašnice.

Odsekom se dostavijo poročila deželnega odbora v zadevi občinske ceste v Stokenboju; v zadevi prispevka za uravnave Riegen-potoka pri Milštatu, in v zadevi podpore za uravnave več potokov v Gitschtalu.

Sprejme se predlog stavbenega odseka v zadevi strožjega postopanja proti ognju, kakor tudi predlog v zadevi prispevka za popravko občinske ceste v Arijah.

Predlog posl. Angererja v zadevi reforme srednjih šol se dostavi gospodarskemu in političnemu odseku.

Dvem društvom za rejo domačih zajcev se dovoli po 50 K podpore.

14. seja dne 2. oktobra. Odsekom se dostavijo predlogi deželnega odbora v zadevi odplače dolga za uravnave pota v občini Kremsbrücke; uravnave plače in skrajšanja službe postrežnih oseb v deželni bolnišnici; nadaljevanje uravnave Gline od Krke navzgor; povišanje subvencije za cesto od Št. Andreja do kolodvora pri Sv. Andreju in uravnave potoka Bela pri Šmohorju. Nadalje se dostavi odseku predlog posl. Krampl-na v zadevi prepovedi izvoza otrobov.

Na znanje se vzame predlog deželnega odbora v zadevi uravnave dveh potokov pri Sebdnu in dveh potokov pri Rablju.

Na predlog odsekov se odobri poslovanje in proračun deželne hipotečne banke, 4000 K za uravnave potoka pri Nöblingu; povišanje subvencije (200 K) občini Sv. Urban za vzdržavo občinskih potov; odpis dolga mlekarne v Podklostru 2400 K; podpora za društvo umetnikov v Celovcu; za uravnave Bele pri Lipaljvasi 950 K in Suhe pri Žabnicah 4000 K.

15. seja dne 3. oktobra. Sprejmejo se predlogi v zadevi postave zaznamovanja mej; upeljave ustanov za slušatelje na živinozdravniški visoki šoli in se dovoli za to 3000 K; preuredbe postave za pobiranje samostojne deželne doklade od piva; podpore koroškemu konjerejskemu društvu 500 K; podpore za uravnave Kokre pri Podklostru se dovoli 3040 K; popravke ceste v Trgu 1000 K; povišanje plače in starostne podpore za deželne cestarje; izsušenje Hajderer-močvirja 250 K; subvencije šolskih sester v Dulah 300 K; povišanja plače za stanovanja mestnim učiteljem izven Celovca in Beljaka letnih 500 K; uravnave potoka pri Kirchbachu se dovoli 600 K; dovoli se, da deželni odbor deloma odpiše deželni prispevek od mošta; odobri se 2640 K za izsušenje močvirja pri sv. Urhu; podpore od 507 K 22 vin. za leto 1907 in 500 K za leto 1909 za vinorejo v občinah Globasnici in Žitarivasi in podpore za popravko mosta čez Krko 1500 K.

Delavskim učiteljicam se poviša plača od 24 na 30 K. Na znanje se vzame gospodarsko in računsko poročilo deželnih zavarovalnic za živino in proti ognju.

16. seja dne 4. oktobra. Deželni zbor sprejme postave o pobiranju prispevkov od avtomobilov; sprejme predelane določbe cestno-policijskega reda in postave tičočee se davka od izvrševanja lovske pravice. Dovolj se za izsušenje timeniškega močvirja za l. 1907 in 1908 7695 K podpore, kakor tudi stalno nastavo potovalne učiteljice Janež proti letni plači 1240 K.

Prošnja Jožefa Ure in sodrugov za dovoljenje, da smejo kaznjenci poljska dela opravljati, se dostavi na predlog gospodarskega odseka dež. odboru v uvaževanje in nadaljno poročilo.

17. seja dne 5. oktobra. Predlogi in poročila deželnega odbora v zadevi nasajenja sadnih dreves ob cestah; subvencija za občinsko pot Št. Jakob-Področica; zidanja novega mostu čez Volčico, obč. Grebinj; uprave cest h kolodvorom; uravnave potoka v Ukvah se sprejmejo in dostavijo določenim odsekom. Nadalje se sprejme predlog stavbenega odseka v zadevi občinske poti Meiselding, Gutaring itd.; predlog gospodarskega odseka v zadevi nove uravnave, odkupa in varstva gozdnih in pašniških pravic (nedovršena debata o pašniških pravicah se preloži).

18. seja dne 7. oktobra. Nadaljuje se debata in posvetovanje v zadevi postave o uravnavi gozdnih in pašniških pravic, katera se sprejme. Dovolj se uravnava Gline od mosta pri Hörzendorfu navzgor. Prošnji občine Flattach za varstvene stavbe se dostavi deželnemu odboru; občini Strassburg se dovoli 2500 K za vodovod; dovoli se poprava deželne ceste v cestnem okraju Weitensfeld; za vodovod občine Pliberk se dovoli 3000 K; bolniškemu kopališču v Gasteinu se dovoli za vsakega bolnika s Koroške 60 vin. na dan; občini Borovlje se dovoli pobiranje naklade 8 K od hl žganja.

19. seja dne 8. oktobra. Predloga stavbenega odseka v zadevi prispevka za popravko ceste Šmarjeta-Klipitz 500 K in v zadevi dovršenja ceste Pitzelstätten-Glinjska vas se sprejmeta. Predlog ravno tistega odseka v zadevi razširjanja ceste Celovec-Blatograd, da bo pripravna za porabo poštnih avtomobilov, se vzame na znanje in določi, da ima deželni odbor v tej zadevi poizvedovati z občino Blatograd in potem v drugem zasedanju deželnega zbora poročati.

Proračun za l. 1907 in 1908 se sprejmeta. 20. seja dne 9. oktobra. Sprejme se postava v varstvo planin in o pospeševanju planinskega gospodarstva.

21. seja dne 10. oktobra. Sprejmejo se predlogi finančnega odseka v zadevi povrnitve obresti od posojil za zidanje šol; premembe pravil dež. zavoda za slepce; nadomestitve odškodnine za vojaško vožnjo občini Zg. Dravograd; popravke cerkve sv. Jerneja v Brežah se dovoli 2000 K; podpore koroškemu umetniškemu društvu 500 K; da se poravnava dolg občine Kremsbrücke se dovoli 2500 K; za vodovod občine Mühlendorf se dovoli 1000 K in za dekljiško delavsko šolo v Brežah 200 K.

Nadalje se sprejmejo predlogi gospodarskega, stavbenega in jurid.-političnega odseka v zadevi uravnave potokov v okolici Bele, dopolnitve služb deželnih nadcestarjev in delitve občine Spodnji Dravograd.

22. seja dne 11. oktobra. Odsekom se dostavijo predlogi in poročila deželnega odbora v zadevi preosnove občinske ceste v Nemškem Grebinju, in ceste Djekše-Vovbre, in ene poti v občini Žihpolje.

Sprejmejo se predlogi odsekov v zadevi podpore društvu za rejo perotnine 500 K; popusta obresti od deželnih posojil za zidanje šol; subvencije gledališču v Celovcu 2000 K; preuredbe in popravke potov v Rublandu 6900 K, in Št. Janž na Mostiču 600 K; postave za poravnavo stroškov za občinske vodovode; novele k deželnim agrarnim postavam; podpore koroškemu obrtnemu zavodu 4000 K; povišanje subvencije deželnega muzeja v Celovcu 500 K; reje žrebet-celakov na Osojskih Turah za l. 1907 in 1908 4000 K. Predlog posl. Krampl-na v zadevi prepovedi izvoza otrobov se dostavi deželnemu odboru; predlog o novem deželnem volilnem redu pa jur.-političnemu odseku. Postavo v zadevi uravnave ukovskega potoka je stavbeni odsek umaknil.

23. seja dne 12. oktobra. Na predlog odsekov sprejme deželni zbor postavo v varstvo ptičev; postavo v zadevi ogledovanja bikov, prošnja občin Seeboden, Radentein itd. za uravnave ceste čez Ajhbihl; predlog deželnega odbora o gospodarstvu z denarjem, kateri je bil določen za kolodvorske ceste; prošnji deželne zveze za povzdigo prometa tujcev se ugodi s 4000 K; sprejme se predlog dež. odbora za zboljšanje planin (8000 K, oz. 800 K); predlog o agrarnem delovanju (4000 K)

za popust strankam pri plačevanju stroškov za agrarne operacije. Dovolj se prispevek za uravnave Bele pri Šmohorju 6500 K; dovoli se nadalje ustanove 400 K obiskovalcem zimskega tečaja za zidarje. Občini Svinec se dovoli k stroškom zidanja mosta 200 K.

Sprejmejo se končno predlogi za podporo pri zgradbi novih železnic Šmohor-Kotiče in Velikovec-Sinčavas — za zadnjo se dovoli 200.000 K.

Namesto umrlega Hillingerja se izvoli v deželni odbor deželni sodni svetnik dr. Karol Winkler.

Zasedanje deželnega zbora se prekine.

Zopet volilna reforma za deželo.

V deželnem zboru predlagal je kršč. soc. poslanec Krampl dne 11. oktobra, da se naj uvede volilna reforma za deželni zbor. Pri uvedbi volilne reforme naj se pa ozira na sledeča načela:

1. Pomnožijo naj se mandati splošne kurije.

2. V deželnem zboru naj bodo zastopani razni interesi (stanovi), a mandati naj se razdele pravičnejše.

3. In sicer se naj mandati delijo med veleposestvom, mesti, trgi, in kmetskimi občinami primerno številu ljudstva in davku.

4. Volilni okraji naj bodo, če le mogoče, sodnijski okraji.

5. Deželni odbor se pomnoži za enega odbornika, ki se naj vzame iz kmetske kurije.

6. Volilec naj bo vsakdo, ki je 24 let star in biva tri leta na Koroškem.

G. Krampl je zopet opominjal na krivično razdelitev volilne pravice. 113 veleposestnikov voli 10 poslancev (volijo le veleposestniki, katerih last je zapisana v deželni deski. Trgovska zbornica šteje 25 udov in voli 3 poslancev, mesta in trgi imajo 3000 volilcev, ki volijo 9 poslancev, kmetске občine imajo 60.000 volilcev, a le 14 mandatov. Zlasti veleposestvu je izročena popolnoma neopravičena predmoč. Krivičnost volilnega reda je še bolj jasna, če se pomisli, da se plačuje davka:

1. od veleposestnikov	140.000 K,
2. od mest	300.000 "
3. od kmetskih občin	1.960.000 "

Po teh številkah bi veleposestvo imelo pravico le do 2 mandatov, mesta in trgi do 5, ne do 9, in kmetske občine bi jih morale dobiti 29, ne pa samo 14, kakor jih imajo sedaj.

Nemškonarodovci si niso upali predlogu nasprotovati in je bil ta izročen pravno-političnemu odseku.

Dokler je vsenemška stranka v deželnem zboru skoro da vsemogočna, bojimo se vsake take reforme, ker bo za nas le slabša, kakor dose-danji položaj.

Narodne stvari.

Cesar nekoliko obolel. Zadnji teden vznemirjala je Avstrijo in vso Evropo vest, da je cesar Franc Jožef obolel za vročinskimi katarom. Bolezen je bila res malenkostna, ali pri človeku v taki visoki starosti tudi malenkosti lahko postanejo usodepolne. Zadnje dni se je stanje pobiljšalo in zdravnika Kerzl in Neusser poročata, da je vročina nehala in da so moči popolnoma normalne, tudi se je bolniku vrnil primerni tek. Upati je, da ni nobene nevarnosti.

Državni zbor. Državni zbor se je 16. t.m. zopet sešel. Ministrstvo mu je predložilo vlevažni predlog o pogodbi z Ogrsko. Pogodba velja le za deset let, colnina med Avstrijo in Ogrsko se ni uvedla. Tirolski posebni davek na žito ostane do l. 1917, uvažanje žita za mline (Mahlverkehr) je zanaprej prepovedano. Ogrska je v pogodbi obljubila, ustaviti borzno termin-igro z žitom. Sicer pa se je ogrski avtonomiji dalo nekoliko duška, v kolikor ne nasprotuje avstrijskim interesom. Transportni davek na Dunavi se je odpravil, v tarifih si je Avstrija ohranila popolno prostost. Omo-gočila se je tudi zveza z Dalmacijo. Vtis Beckovega govora menda ni bil posebno ugoden.

Narodno delo na Koroškem. Neki kranjski liberalni list poroča: „Koroški rodoljubi si ustanove nov slovensk časopis, ker je zašel „Mir“ povsem v klerikalno strankarsko strujo.“ Ko bi bili gospodje liberalci malo več delali za list in za narod, lahko bi bil list še v starem tiru, in če bi bili delali še malo več, bi bili morali „klerikalci“ biti tisti rodoljubi, ki bi ustanavljali nov časnik. Vsakomur mora biti jasno, da se

trdnjava brani tam, kjer jo podkopava nasprotnik. Kdorkoli pa čita nasprotne liste, zapazil bo, da so njihova predala polna napadov na cerkev in duhovščino. Kako potem more kaka stranka v takem položaju molčati in gledati, da njeno glavno orožje — list — mirno in brezbrizno hodi drugo pot? Ni še prav verjetno, da se list ustanovi; morebiti pa vendarle, in potem bodo morali tisti gospodje, ki doslej v ljubezni do naroda niso našli dosti moči za pozitivno delo, iskati v sovraštvu do „klerikalcev“ več življenske enerzije. Mi bomo hodili mirno svojo pot in naj vsakateri mladi dijak izda svoj novi časnik. Ustanavljati list ni težko, težje bo najti ljudi, ki bodo to prikuho kupovali in zauživali.

Gospodje dijaki grozijo. „Koroški akademiki“ izjavljajo v liberalnih listih, da so posvetili ljudstvu svoje „najpoštenjše in najresnejše delo“. Smatrajo za „nečuvno žaljivo“ očitjanje, da so se akademiki v javnosti skazovali šele s prošnjami za podporo. Gospodje „opozarjajo“ na posledice te pisave za vso koroško politiko. Obžalujemo, da so se sinovi vernih koroških slovenskih družin, in večinoma bivši gojenci Marijanišča, skoraj vsi pridružili slovensko-liberalnim dijaškim društvom, da so tako zgodaj nastopili pot, po kateri hodi skoraj vsa naša inteligenca, po poti brezverstva, in ne le mirnega brezverstva, marveč po poti sovraštva do vere, ki vodi lepo polagoma v gosposko socijalno demokracijo. Imamo na Koroškem take gospode že vse živo, zato se tudi ne plašimo, če na mesto starih stopi par mladih junakov. Paziti pa moramo, da se ljulika med ljudstvo ne bo sejala z našo pomočjo.

Nemška nestrpnost. Slovenec Vidic je prišel iz Kranjske k okrajnemu sodišču v Celje — v nemško mesto pravi „Gr. Tagblatt.“ In čuj svet! Prišla je nad Nemce druga toča: slovenski sodnijski tajnik Erhatic postal je dež. sod. svetnik. To smatrajo štajerski Nemci kot nevaren prejudic ter pravijo, da je med njimi velika razburjenost. Zglašajo se štajerci tudi, da je prišel v popolnoma slovenske Šmarje Slovenec iz Kranjske in da so se tako pomnožili Slovenci, da pa sta bila dva Nemca, adjunkt Neuberger in avskultant Drobnič (Nemec!) nameščena na Kranjskem. Nemški izvoz na Kranjsko in slovenski uvoz na Štajersko, imenuje to vsenemški protestantski list, ter vpije, da se hočejo posloveniti sodnijski uradi na Štajerskem in preprečiti naraščanje nemških uradnikov. Nato omenjeni list povprašuje: Odkod ta prikazen? „Dr. Ploj nima več vpliva in njegovo delo to ne more biti, da pa justični minister Nemcem na Sp. Štajerskem ni naklonjen.“ Iz teh lamentacij povzamemo: 1. Da so se doslej sodniki nastavljali preveč iz političnih ozirov. Zakaj pa si vsenemška stranka svoji sodnijske dvorane? Zato ker tukaj zamore nasprotnike takorekoč zatreti, in nasprotnik, bodisi krščanski socijalec, bodisi Slovenec, se proti sodnikom ne more niti ganiti. Zato moramo tudi Slovenci z vso odločnostjo terjati: Pustite nam naše slovenske sodnike! 2. Vsako namestitev Slovenca smatrajo ti ljudje kot kršenje njihove narodne lasti. Ko se pa Slovenci pošiljajo iz slovenskih dežel na Nemško in se Slovincem dajejo sodniki, ki jih ljudstvo slabo ali sploh ne razume, je to ob sebi umevno, vsaj se pri nas vse preveč molči. Dotični gospodje se boje preganjanja, in navadno se ne gane nikdo. 3. Nasprotnik zatrjuje, da delovanje dr. Ploja ni bilo povod teh namestitev. Recimo jasno, da Slovenci sami nimamo toliko vpliva, da bi se bilo vladi treba resno ozirati na nas, da se nam vrže le semtertja kaka ogledana kost, menda v toliko, da morejo Nemci zopet kričati: Slovence se protežira.

„Die Einigkeit“ — Edinost se imenuje nov list, ki je začel na Koroškem izhajati. Stari, liberalni časopisi izgubljajo svoje naročnike, ker so predalec zabredli na vsenemško stran. Trobili so „Proč od Rima“, za njimi pa je šlo le par izprijenih mladeničev, ne pa ljudstvo. Ako škrata izženeš iz hiše in ne paziš, pravi evangelje, jih pride kar sedem nazaj. Kaj hoče ta list? Učitelji so izdali geslo, da hočejo oni ustanavljati „Bauern-Vereine“ — kmetska društva. Programa list ne pove še, le pod črto ima debelo tiskano: V vsaki občini naj bo en „Bauernverein“, v katerem se dela za skupne interese. Besede so lepe, namen je zelo dvomljiv. Pozdravljamo vsakatero pravo kmetsko društvo, a liberalci so jih nam že preveč ustanavljali, zlasti „Bauernbund“. Kaj pa je s tem, ali ne vleče več? A naši kmetje niso podgane, da bi se jim moral pokladati nov strup, kadar na starega ne gredo več.

Originalno ime dala je „Prva kranjska tvornica testenin“ v Ilirski Bistrici zavarovati za svoje izdelke. Vzela je namreč začetne črke svoje tvrdke P. k. t. t., katere zgovornje z alfabetičnim priglasom dajo besedo „Pekate“. Beseda se nam zdi prav primerna in vsakdo si jo bode

lahko zapomnil, ako se le domisli tvrdkinega besedila. Kakor nam tvrdka poroča, nosila bode vsa embalaža, zaklopnice itd. vidljivo natisnjeno to ime, tako, da bode odslej zamenjava nemogoča. Gospodinje in kuharice, ki bodo hotele v testeninah „kaj boljšega“, zahtevati morajo tedaj „Pekate“.

Trst. (Jezikovna „naredba.“) Mestni svet je sprejel proti glasovom slovenske manjšine predlog delegacije, da morajo zunanji napisi na trgovinah biti tudi italijanski. Vladni zastopnik je izjavil, da to spada zgolj v kompetenco tiste oblasti, ki ima izvrševati industrijski zakon. Slavik je predlog delegacije pobijal, Brocchi pa branil ter se pri tem skliceval na sklep ljubljanskega magistrata.

Železnica Novo mesto-Metlika-Karlovec. — **Železniška zveza z Dalmacijo.** — **Kašov-Bohumin.** Posebno važno je, da sta se obedve državi sporazumeli glede na železniško zvezo z Dalmacijo. Zgradili se bosta normalnotirni železniški progi Novo mesto-Metlika-Karlovec in Ogulin-Otočac-Gospič-Gračac-Pridubič-Knin. Prvo zgradi, v kolikor leži na avstrijskem ozemlju, seveda avstrijska vlada, drugo ogrska. Železnica Novo mesto-Metlika-Karlovec bo zgrajena do oktobra 1910, Ogulin-Knin pa do decembra 1911. Kar se tiče od Ogrske tako silno zahtevane direktne zveze železnice Kašov-Bohumin z državno železniško progo bohuminsko do nemške državne meje pri Annabergu, se temu ni ugodilo, pač pa se je sklenilo v svrhu živahnejšega prometa zgraditi drugi tir med postajama Jablunkov-Tešin, na progi Tešin-Bohumin (Oderberg) pa uvesti v obeh smereh 84 vlakov na dan. Na progi Jablunkov-Tešin pa se drugi tir ne položi, dokler ne začne Ogrska graditi na njenem ozemlju ležeč del proge Novo mesto-Karlovec in železnico iz Ogulina v Knin.

Gospodarske stvari.

Delovanje kmetijskega potovalnega učitelja za slovenski del Koroške.

Kakor smo že poročali, je zdaj kmetijski potovalni učitelj za slovenski del Koroške stalno nameščen.

Po poročilu deželnega odbora je bil ta učitelj leta 1900 140 dni na potovanju, in sicer v svrhu predavanja 39 in v svrhu prepotovanja svojega okraja 101 dan; v teku tega časa je imel 37 predavanj (25 v slovenskem, 9 v nemškem in 3 deloma v slovenskem, deloma v nemškem jeziku), govoril je o živinoreji, pridelovanju krme in mlekarstvu. Potovalni učitelj poroča, da je kmetovalstvo v teh pokrajinah (njegovem delokrogu) jako zaostalo, kmeti se še posebno preveč pečajo s pridelovanjem žita, medtem ko se zanemarja živinorejo v kljub ugodnim razmeram. A tudi poljedelstvo se izvršuje na jako neracionalni način. Največ se redi volov; krav samo toliko, kolikor jih je treba, da se dobi gotovo število živine. Po navadi manjka krme, a v kljub temu ljudstva ni spraviti do tega, da bi sejaljo več trave in detelje in napravilo takoimenovane menjalne travnike. Zboljšanje razmer pričakuje potovalni učitelj od tega, da se ne bo vršilo več toliko predavanj, ki so kmalu pozabljena, ampak, da bo učitelj začel neposredno občeovati s posestniki; obiskati jih mora na domu in jim dati navsvete na domu. Smoter učiteljevih predavanj je bil, učiti ljudi razumnega obdelovanja polj in pametnega pridelovanja krme. Govoril je tudi o napakah pri živinoreji, tudi si je prizadeval za ustanavljanje živinorejskih zadrug. Obiskal je tudi blatne pokrajine velikovškega okraja in povzročil osnovanje zadrug za osuševanje blat. Priporočala so se tudi umetna gnojila in precejšnjemu številu posestnikov prepustilo brezplačno nekaj gnojila za poskus. Potovalni učitelj je spisal tudi mnogo člankov za kmetijska strokovna glasila.

V letu 1906 je imel potovalni učitelj 39 predavanj (25 v slovenskem jeziku). Na potovanju po svojem okraju je bil 109 dni. V tem letu je tudi osnoval in preskusil mnogo poskusov z umetnim gnojilom. V velikovškem okraju je povzročil da se je nakupilo potrebne bibe in prašičev itd.

Vse to prizadevanje hvalimo, obžalovati je pa, da je ta učitelj, g. Šumy, pri volitvah služil preveč vsenemškemu kandidatu. Gospodarstvo je med Slovenci zanemarjeno, zaostalo! Ker imamo v šolah blazni nemški pouk, tako da je mladina nesposobna čitati strokovnih časnikov. Tudi se nam ne zdi umestno tisto otročje kritikovanje: Kmet seje preveč žita, premalo trave, ima premalo krav itd. Ako bo žito imelo toliko vrednosti, kot letos, sejali ga bomo kolikor mogoče; tudi živina stane denar, in prehod od pridelovanja žita na živinorejo ni povsod mogoč.

Zvišanje najmanjših pristojbin za brzovozno in vozno blago.

Kakor znano, znaša najmanjša pristojbina za pošiljatve kot brzovozno ali vozno blago na avstrijskih in bosansko-hercegovinskih železnicah 40 v, na vsaki ogrski železnici 42 vinarjev brez postranskih pristojbin. To tako imenovano najmanjšo pristojbino za blago mislijo avstrijsko-ogrsko in bosansko-hercegovinske železnice po predlogu neke železnice zvišati, in sicer za vozno blago na 1 krono in za brzovozno blago na 1 krono 50 vinarjev.

Utemeljujejo ta predlog, ki se bo v eni prihodnjih sej avstro-ogrškega tarifnega komiteja obravnaval, s tem, da sedanje pristojbine ne sežejo več, da bi pokrile železnice svoje lastne stroške, in da imajo železnice izgubo s prevajanjem onih mnogoštevilnih pošiljatev, ki so odposlane z najmanjšimi pristojbinami z ozirom na to, da mora železnica plačati škodo, če se blago poškoduje, ali če prepozno dospe na svoje mesto. Trdi se tudi, da so te najmanjše pristojbine v Avstriji manjše, kakor pa v drugih državah.

Proti temu prizadevanju vseh železnic, svoje tarife pri vsaki priliki ali nepriliki zvišati, se moramo odločno ustavljati. Ta predlog se ne sme uresničiti. Skoraj vse železnice so tekom zadnjih let zvišale svoje tarife, ali so od zgoraj izprosile dovoljenje za uredbo svojih tarifov. Zdaj hočejo še najmanjše pristojbine tako zvišati, da je težka oškodba posebno prometa z bližino neizogibna.

Utemeljitev tega predloga, milo rečeno, ne sloni na dejstvih. V Nemčiji znaša pristojbina za vozno blago 36 vinarjev, in je tako nižja, kakor pri nas. Za brzovozno blago znaša sicer 60 vinarjev. A mi rečemo navidezno, ker so te pristojbine za brzovozno in vozno blago na Nemškem, kjer se ne računa nobenih pristranskih pristojbin, še zmeraj nižje, kakor na avstrijskih, ogrskih in bosansko-hercegovinskih železnicah, kjer se podvojijo najmanjše pristojbine, ako se še prištejejo pristojbine za nakladanje, odkladanje in stroški na postaji. Železnice sicer pravijo, da imajo velik riziko, ako se kaj poškoduje, morajo posestnike blaga odškodovati itd. Sicer se pa pripetijo taki slučaji le redkokdaj. Znano je tudi, da le malokdaj dobi oškodovanec popolno odškodnino za svoje blago. Ta predlog ni nič drugega, kakor napad na ljudstvo, ki pošilja svoje blago po železnicah. Ako se uvede nov tarif, ni le oškodovan trgovec, ampak tudi posebno kmetovalec. Ko so hoteli kmetje zaradi podražene krme zvišati nekoliko svoje cene za mleko, tedaj je pripihal od vseh strani močen vihar, ogorčenje nad tem početjem agrarcev; ako pa železnice leto za letom zvišavajo svoje tarife, tedaj pa naši kapitalistični listi ne zinejo nobene besede v obrambo, tedaj drži tudi nadzorovalna oblast svoje roke križem ali pa dá hitro svoje dovoljenje. Seveda dajejo državne železnice dober zgled in zasebne železnice jim sledijo, da bi kolikor mogoče še izrabili kratki čas, ki ga še imajo do podržavljenja.

Najbolj težko bi bili po tem zvišanju prizadeti oni kmetje, ki se pečajo z mlekarstvom, ker se večina mleka prevažna s temi najmanjšimi pristojbinami.

Vzemimo slučaj: Voznina za 100 kgr. iz Sinčevsi v Celovec znaša 30 vin.; če pošlješ zdaj 200 kgr., plačaš 60 vin., če pošlješ le 100 kgr., plačaš najmanjšo pristojbino 40 vin. Zdaj se za brzovozno blago namerava določiti najmanjša pristojbina 1 krona 50 vin. Kdor bi potem poslal iz Grabštanja v Celovec 10 litrov mleka, plača od litra voznine 15 vin., torej toliko, kot je mleko vredno.

A tudi druge manjše pošiljatve so zelo prizadete. Železnice naj bolj pazijo na svoje osobje, da ne bo toliko škode, potem bodo tudi pri tovorih več zaslužile. Ravno v tem oziru pa se čuje vsaki dan grozno veliko pritožb: prihaja vse strto, počeno, izpraznjeno na svoj naslov. Saj je itak le malo ljudi, ki se vedo pritoževati in terjati odškodnino.

Zoper žitno borzo.

Iz Budimpešte poroča list „Zeit“ veselo novice. Ogrska vlada je sklenila, prepovedati borzno termin-igro z žitom. Ako se ta postava na Ogrskem res uvede, potem šele bo tudi dotična kmetijska postava (1902) imela kaj uspeha. Ta postava je zmaga agrarcev nad židovskim kapitalom. Zanimivo je, da dunajska „Neue fr. Presse“ ne ve o tem načrtu nič.

Da stvar zopet pojasnimo: Žitna borza je žiten trg, a brez vreč in žita. Saj se tudi na borzi ne prodaja po birnih. Po vagonih, po 100 vagonih in več kupuje kar en kupec, bodisi mlinar, bodisi veletrgovec. V tem oziru je borza tako potrebna, kakor pa naši tržni dni. Naši mlinarji ne morejo pšenico kupovati neposredno od ogrskih kmetov. Nekdo mora na Ogrskem, ali v Kanadi, ali v Argentini, ali v Avstraliji žito

nakupovati, ki ga potem na velikem žitnem trgu (na borzi) po vagonih prodaja. Na borzo pa ne prihajajo le mlinarji in lastniki žita; prihajajo tja tudi drugi ljudje, ki nočejo žita, ker niso trgovci, niso mlinarji, pač pa hočejo v žitni trgovini kaj zaslužiti z igro. Kupijo si žita na pogodbo „Schlussbrief“. To pa samo z namenom, da dobijo v terminu, za katerega je pogodba sklenjena, tisto svoto izplačano, za kar bo žito dražje. Če je pa žito ceneje? Potem plačajo navrh.

Ko bi ta igra spremljala trgovino primerno, recimo, da bi bilo žita na papirju 20%, ne bilo bi nič hudega, a v sedanjih razmerah je desetkrat toliko igralcev, kot resnih kupcev in prodajalcev. In če ti igralci prodajajo svoje kupne pogodbe (Schlussbriefe), bo cena padala, če jih pa kupujejo, bo rastla. Tisto znano valovito gibanje cen: Zdaj kvišku, zdaj navzdol, nikakor ni v prid kmetijstvu. Tudi kmet, kakor tovarnar in vsi drugi, želi stanovitnih cen. Posebno mora tako gibanje cen biti uničevalno za mlinarje in poštene trgovce.

Trgovci sicer zatrjujejo, da je trgovina na termin neobhodno potrebna. Morebiti je tako bilo, dokler ni bilo skladišč in posojilnic. Tedaj so morali zadolženi kmetje že na jesen vse prodati; zdaj pa si ljudstvo lahko pomaga s posojilnicami in zadrugami. Trgovcem ni treba prodajati na termine, še manj je treba igre s kruhom, in zato je prav, da se ta igra prepove.

Izvrstna vinska letina na dolenskem Posavju.

Letos se je pridelalo na obeh bregovih Save v krškem in brežiškem okraju toliko izvrstnega vina, kakršnega že baje ni bilo od l. 1834 naprej. Vinska trta ni skozi vse leto doživela nikake nezdode in grozde je v suhem vremenu dozorelo popolnoma. — Kakor druga leta, bo tudi letos v Krškem vinski sejem dne 24. t. m., ki se ga naj udeležijo tudi koroški interesenti, ki žele dobiti izvrstna bela ali rdeča dolenska vina.

Srbska živina na dunajskem sejmu za klavno živino.

Na osrednji živinski trg na Dunaju se je prignalo 24. septembra t. l. okoli 500 in 30. septembra okoli 1000 glav goveje živine in toliko tudi razprodalo. Reklo se je, da je ta živina iz Bosne, a splošno se je spoznala kot srbska. Ker je uvoz živine iz kraljevine Srbske prepovedan, se je mogla ta živina samo utihotapiti. Neverjetno se zdi, da se je moglo spraviti toliko glav živine čez mejo, brez da bi jo bil kdo zapazil. Uvoz živine iz Srbije se je prepovedal iz živinozdravstvenih vzrokov in to s pravico, kajti sedanje dobro zdravstveno stanje živine v Avstriji se nikakor ne sme spraviti v kako nevarnost. Avstrijska centrala za varovanje kmetijskih koristi in drugi v to poklicani činitelji so takoj energično ugovarjali proti takemu kršenju državnih določb. Tudi vlada je takoj odredila, da se poizveduje in cela stvar preiskuje.

Splošna zveza kmetijskih zadrug v Avstriji, ki je v korist domačega kmetijstva, posebno pa v korist boljše uporabe domače živine osnovala kmetijsko postojanko za uporabo živine na Dunaju, je tudi videla v tem, da se prižene na dunajski trg toliko srbske živine, težko oškodovanje domače živinoreje. To dvojje stališče je tudi izrazila v vlogi na c. kr. poljedelsko ministrstvo, v kateri zahteva, da se ne samo le preiščejo slučajji, ki so se dogodili, da se naj tudi skrbi, da se kaj takega v prihodnosti ne bo moglo več zgoditi.

Kakor poročajo listi, se je 7. t. m. prignalo na dunajski trg zopet čez 400 glav goveje živine in kakor se govori, je še nekaj tisoč srbskih volov na potu iz Bosne na Dunaj. Tam lahko najdejo dovolj kupcev in delajo naši živinoreji nepričakovano konkurenco.

V začetku sejma dne 7. t. m. se je vzelo po odredbi vlade 120 volov v shranitev, ker se je vedelo, da so prišli iz Srbije. Da so cene za živino tako padle, je vzrok, da pride veliko pašne živine iz Bosne in srbskih volov na avstrijske trge.

Tržne cene.

Iz Kanade prihajajo slaba poročila. Pridetek pšenice je zelo pičel in od tega pridelka je 40% take pšenice, da ni za na mlin. Lani se je napravilo 27 milijonov kv., letos le 17.

V Avstraliji primanjkuje dežja, tako da bo letina slaba.

V Indiji pšenica še ni sejana, a drugega pridelka je tako malo, da pšenice ne bodo mogli izvažati.

V Argentiniji pa je žetev dobra.

Žitne cene na Dunaju:

pšenica	K 11:70
rž	„ 10:30
turščica	„ 7:60
oves	„ 8:15—8:90

Cene živine:

Pitovni voli	K 66—98
biki	„ 64—78
krave	„ 58—68
svinje mlade	„ 0:89—1:10
svinje pitovne	„ 1:10—1:14

Cena slame in zelenja.

Detelja	K 6:40—10—
sladko seno	„ 6:00—10—
slama v snopju	„ 5:80—6:40.

Razne stvari.

Ogrske težave. Vest glasila krščanskih socialcev, da je cesar zahteval med sankejo ustavnih garancij in volilno reformo junktim in je na drugi strani ustavne garancije potrdil le nekako v zahvalo, ker je ogrska vlada sprejela nagodbo, se danes potrjuje. Nekateri listi pripisujejo temu dejstvu velik pomen. Ako se volilna reforma vsled te zahteve vladarjeve uresniči, bo Avstrija odslej imela opraviti s čisto drugačno Ogrsko, in sicer že leta 1909, ko se bo že po novem volilnem redu volilo. Avstrija potem pri sklepanju nagodbe ne bo več imela toliko težav in kriz. — Glasilo konzervativcev označuje deputacijo socialnih demokratov pri Justhu za najpomembnejši pojav v sedanjem političnem položaju. Ogrski preti velika socialna revolucija. Sedanja neodvisna stranka naj se pomiri z ogrsko ljudsko stranko, s krono in z Avstrijo. Le tako ji bo mogoče preprečiti veliki preobrat na Ogrskem.

Nagodba je sklenjena v glavnih točkah. Besedilo in podrobnosti se imajo izvršiti tekom teh dni. Javnosti torej ni mnogo znano, ker sta se obvede vladi zavezali, varovati najstrožjo tajnost. Baron Beck je moral gotovo odjenjati v državnoopravnih načelih, ki so izražena v programu Košutove stranke. Obe državi ostaneta še skupno carinsko ozemlje brez medcarinske meje. Vse carinske in trgovske pogodbe z vnanjimi državami pa bosta odslej Avstrija in Ogrska podpisovali kot samostojni državi. — Bančno vprašanje je odloženo do 1. maja 1908. Dr. Wekerle upa, da bo pregovoril Košuta in tovariše za skupno banko; toda samostojna ogrska banka je ena glavnih točk v programu neodvisne stranke. Za razne koncesije zvišajo Madjari kvoto za 0:8%, ali pa okroglih 2,422.500 kron na leto. Sedaj bo govoril parlament, ki se je sešel 16. oktobra. Odločevali bodo krščanski socialci, ki si ne dajo vezati rok. Ker se ogrski listi hvalijo, da je uspeh na ogrski strani, je dvomljivo, če se bodo naši poslanci zadovoljili z nagodbo. — V klubu neodvisne stranke je Košut med živahnim odobravanjem izjavljal, da nagodba Ogrsko približa idealu državne neodvisnosti!

Oderuška društva na Ogrskem. Nekaj tednov sem prišle so na Ogrskem male posojilnice v veliko zadrego. Te posojilnice niso kakor naše. Saj je znano, da je na Ogrskem vse gospodarstvo več ali manj v rokah židov. Ko se je pričelo gospodarsko gibanje, so se židje vrnili v zadružništvo in so zdaj tukaj skubili narod. Kriza posojilnic je zdaj le kriza malih oderuških zavodov, piše „Wiener Idw. Ztg.“ kajti v Budimpešti in drugod so zadnji čas kreditni zavodi rastle kakor gobe po dežju. Te zadruge nastale so izrecno le z namenom, delati dobiček in večinoma žive le ob oderuštvi. Polagoma je začela proti njim nastopati Avstro-Ogrska banka s tem, da je zavračevala menice teh zavodov; zdaj, ko so se obresti zvišale in v deželi ni denarja, prišla so ta društva v zadrego. Jasno je pa, da država svojih židov ne bo zapustila, premočni so in ukončali se tudi v ti krizi ne bodo.

Kam pride denar? Nemčija šteje 56 milijonov prebivalcev. Ti so rabili denarja za kruh vsi vkup 1700 mil. mark. To je za človeka 175 kg. Za meso 2250 mil., za enega približno 35 kg. Za vojake in mornarico 870 mil. Za alkoholične pijače pa se je izdalo: 1. Za pivo 2240 mil. mark, za enega človeka 125 litrov. 2. Za žganje in vino vkup 3300 mil. mark. Za kruh, meso in vojaščino se je izdalo vkup 3120 mil., za opojne pijače pa 3300 mil. mark. Posledica teh ven vrženih milijard so neštne bolezni, hudodelstva, blaznost, rana smrt. Ljudje pa tožijo, da se premalo zasluži, delavci so postali berači, uradniki so vsi zadolženi, vse toži, da je življenje tako drago; a življenje ni drago, draga je norost ljudi. Kdor hoče ljudem pomagati, jih mora odvracati od gostiln in raznih veselice, ki vabijo ljudstvo tja. Dolžnost občinskih predstojnikov je, ne dajati preveč dovoljenja za godbe in veselice, dolžnost c. k. vlade, kolikor mogoče omejiti pijančevanje. Veliko se denarja zasluži, in vendar vse vkup ne zaleže nič, dokler ljudje ne bodo varčni in trezni mislili tudi na svojo bodočnost, dokler si ne bodo znali razvedrila iskati drugod in ne v žganju ali pivu.

Državnozborni poslanec „kaplan“ Darbach umrl. V soboto je umrl v Trieru za katoliško ljudstvo neumorno delavni „kaplan“ Darbach, ker se je kot mlad duhovnik bil l. 1871 z vso vnemo lotil socialno-političnega dela, vzela mu je vlada službo. Darbach se je vsled tega poprijel časnikarstva, ustanovil je celo vrsto dobrih časnikov, ustanavljal kmetiska društva, ustanovil lepo tiskarno za izdavanje dobrih knjig in časopisov. Ljudstvo ga je jelo častiti in mu je izročevalo skoz desetletja zastopstvo v nemškem državnem in Pruskem deželnem zboru.

Izseljevanje v Ameriko. V Ameriko se je do meseca avgusta t. l. izselilo skoraj 100.000 ljudi več, kakor lani v tistem času. Skupno priseljenje v Združene države v avgustu je bilo 98.825 oseb, narastek za 17.233 proti avgustu 1906. Iz Avstrije je došlo 12.395 priseljencev, proti 8111 v istem mesecu lanskega leta, narastek za 4840 oseb. Iz Italije je dospelo 16.288 priseljencev, proti 16.983 v prejšnjem letu, zmanjšek za 695 oseb. Iz Rusije je prišlo 21.649 priseljencev, proti 21.090 v prejšnjem letu, narastek za 559 oseb. Skupno izseljevanje v Združene države iz Evrope je znašalo avgusta meseca 89.303 oseb. Obžalovati je, da gre v Ameriko, kar je najboljših delavnih moči. Ljudem so postale tamošnje razmere znane, in morje dandanes narodov ne loči več, veže jih v prometu. Tudi je tam toliko ljudi vsakega naroda, da se je prišlecem le treba svemu narodu pridružiti. Doma se je zanemarjalo poljedelstvo, rastle so davki, zdaj pa gredo tudi ljudje naprej v kraje, kjer se več zasluži, kjer človek vsaj obstati more. Povzdignimo poljedelstvo, varujmo obrtnike in delavce, da bodo mogli biti doma zadovoljni in ne bodo se več izseljevali.

Jako znamenit činitelj pri hranjenju otrok je moka „Kufeke“, katera povzročuje vsled bogate vsebine redilnih snovi močan razvoj mišic in okostja. „Kufeke“ je tako lahko prebavljiva, da jo lahko najslabši želoček dojenčkov prenaša. Ne dopušča nikakih nepravilnosti v prebavi in odstranjuje pri otrocih tako pogosto nastopajoče črevesne katarje, driske in bruhanja itd. „Der Säugling“, jako poučna knjiga, dobiti je brezplačno v prodajalnicah ali pa pri R. Kufeke, Dunaj I.

Božjast. Različna naznanila v zdravniških strokovnjaških listih o novem in gotovem ozdravljanju božjasti so znana tudi neizvedenemu občinstvu in obračajo povsod živahno zanimanje nase. Pisatelj teh sestavkov in iznajditelj nove zdravniške metode je strokovni zdravnik dr. Aleksander B. Szabo v Budimpešti (Budapest), kateri je pripravljen dati bolnim, ki bi želeli po njegovi izkušeni zdravilni metodi se zdraviti, potrebna pojasnila.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Šmihelu nad Pliberkom bo imela

izredni občni zbor

v nedeljo, dne 27. oktobra 1907, ob 3. uri popoldne, v hranilnični hiši v Šmihelu.

Sporod:

1. Poročilo o reviziji.
2. Pogovor vpeljatve amortizacije posojil.
3. Privoljenje remuneracije načelstvu.
4. Slučajnosti.

K obilni udeležbi se vabijo vsi zadružniki.

Načelstvo.

Opomba: Ako ob določeni uri ne bo zadostno število zadružnikov, kakor določa § 35 posojilničnih pravil, se vrši občni zbor eno uro pozneje, pri katerem se bo sklepalo brezpogojno.

Učenca,

štirinajstletnega fanta, ki je dovršil z dobrim uspehom ljudsko šolo, vzame takoj v uk pod običajnimi pogoji

Anton Stangl,

puškar v Borovljah, Dobrava št. 7.

Prva največja tvrdka te stroke

priporoča svoje modno in manufakturno blago po cenah brez konkurence na drobno in na debelo. Zaradi velike zaloge ostanejo stare cene, akoravno je blago veliko dražje postalo in so se po vseh krajih cene zelo podražile.

➡ Vsi uslužbenci znajo slovenski. ➡

Anton Renko, lastnik trgovine.

Celovec, Novi trg, vogel Kramarjeve ulice, pri „detelji“ (Kleblattl).

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národní šoli“
družbe sv. Cirila in Metoda
v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim staršem.

V hiši je štirirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 3. novembra t. l. Plačila 20 kron mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Trgovina

za špecerijsko in mešano blago v „Narodnem domu“

v Spodnjem Dravogradu

se dá s 1. decembrom t. l. v najem.

Pojasnila daje „Hranilnica in posojilnica v Spodnjem Dravogradu“. Uradni dan je vsak četrtek.

Steckenpferd- Lilijsko mlečno milo

izdelek

Bergmanna in dr., Draždane in Dečin ob L., je in ostane, kakor kažejo vsak dan prihajajoča priznanja, najboljši učinkujoče lečilno milo za pegavost ter pridobitev in ohranitev nežne, mehke kože in rožičaste polti. — Dobiva se komad po 80 vinarjev v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in brivnicah.

Prva kranjska pošiljateljiska trgovina

R. Miklauc, Ljubljana

priporoča

tovarniško zalogo blaga za moške in ženske obleke.

Vzorci na zahtevo poštnine prosto.

Tvrdba obstoji blizu 40 let.

Pošilja se zanesljivo dobro blago.

Postavno zavarovano. Vsako ponarejanje kaznivo!

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
des
A. Thierry in Pregrada
bei Reibitz-Saarbrunn.

Edino pristen je Thierry-jev balsam

z zeleno znamko „redovnica“. Cena: 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaskom K 5.—

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem se tako starim ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinami vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavlajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Brošura s tisoči originalnih pisem gratis in franco. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah.

Kupujte národní kolek!

Učenca, ki pa mora biti popolnoma več slovenskega jezika, sprejemem takoj. Učni pogoji po dogovoru. Oglasila naj se pošiljajo na trgovino s steklom Ferd. Pözl v Celovcu, Kaserngasse št. 12.

Tiskarna družbe sv. Mohorja se vljudno priporoča za natiskovanje vizitnic, pismenih zavitkov itd. po najnižjih cenah.

Pozor trgovci in zasebniki!

Več vagonov različnega fižola, krompirja, zelja v glavah in lepih namiznih jabolk

proda

Franjo Cerar,

Domžale-Stob pri Ljubljani.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, novzove, premičnine in pridelke;
2. proti prelomom zvonove, in
3. za življenje, oziroma doživetje, in proti nezgodam.

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!

S hromim konjem ni mogoče doiti jelena.

Ravno tako ni mogoče z nečistim, slabim milom izpodriniti

Schicht-ovo milo,

ker vsaka pametna gospodinja ve, da nečisto milo uničuje perilo,

Schicht-ovo milo

pa ne škoduje perilu, ker je zajamčeno čisto.

Jamstvo za absolutno čistočo: K 25.000.

Jelenovo milo je pristno le z imenom „Schicht!“

Jelenovo milo je pristno le z imenom „Schicht!“

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Akcijski kapital K 2.000.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavicje.

Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnica v Spljetu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačevanje po K 8— za komad.

Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.